

Folketingets Lovsekretariat

Dato: 8. november 2012
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMIHO
Sags nr.: 1211009
Dok nr.: 1082065

Medlem af Folketinget Jane Heitmann (V) har den 31. oktober 2012 stillet følgende spørgsmål nr. S 358 til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares.

Spørgsmål S 358:

"Er det ministerens opfattelse, at ordningen for så vidt angår behandling af transkønnede er tilfredsstillende set ud fra den vinkel, at hormon- og kirurgisk behandling af transkønnede over 18 år foregår på Sexologisk Klinik på Rigshospitalet, mens de praktiserende læger og gynækologer har mulighed for at behandle patienter under 18 år, dog uden tilbud om psykologhjælp, og vil ministeren i så fald oplyse, hvorvidt ministeren mener, at de to ordninger komplementerer hinanden?"

Svar:

Spørgsmålet vedrører et sundhedsfagligt komplekst område. Sundhedsstyrelsen har derfor bistået med oplysninger om behandlingstilbuddene til børn og unge såvel som voksne.

Det fremgår heraf, at kønsskiftebehandling af transkønnede i specialeplanen er kategoriseret som en højt specialiseret funktion i gynækologi og obstetrik og i plastikkirurgi placeret på Rigshospitalet i samarbejde med Sexologisk Klinik. Klinikken vurderer indikationen for kønsskifteindgreb, og heri indgår bl.a. indgår en psykisk udredning.

Der er i specialeplanen ikke fastsat en aldersgrænse, og funktionen omfatter derfor ifølge Sundhedsstyrelsen som udgangspunkt alle aldersgrupper. For så vidt angår børn og unge under 18 år oplyser Sundhedsstyrelsen, at man er meget tilbageholdende med at tilbyde irreversible medicinske og kirurgiske indgreb og hidtil i sygehusregi alene har tilbudt afklarende samtaler, idet barnet/den unge jo stadig er under såvel fysisk som psykisk udvikling. Dette er i overensstemmelse med, at sundhedslovens § 15 angiver et udgangspunkt om, at kastration af personer under 21 år, herunder med henblik på kønsskifte, ikke må tillades medmindre særlige grunde taler derfor.

Sundhedsstyrelsen drøfter i øjeblikket med Sexologisk Klinik mulighederne af et tilbud særligt målrettet børn og unge med kønsidentitetsproblemer inden for rammerne af den højt specialiserede funktion.

Der er set eksempler på, at transkønnede har modtaget behandlingstilbud uden for sygehusregi. I den forbindelse skal jeg gøre opmærksom på, at en ordination af f.eks. kønshormon kan være lægeligt begrundet i mange andre

forhold end kønsskifte og kan gives af f.eks. gynækologer inden for rammerne af lægens lovfæstede pligt til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed i sit virke.

Sundhedsvæsenets Disciplinærnævn under Patientombuddet har for nylig forholdt sig til rammerne for kirurgisk behandling begrundet i et ønske om ændret kønsfremtoning. Nævnet finder, at det er i strid med omhu og samvittighedsfuldhed at tilbyde kirurgisk fjernelse af brystkirtler uden forudgående sexologisk vurdering til patienter, der ønsker kønsskifteoperation eller indgreb, der kan betragtes som dele af et kønsskifte. Nævnet betragter disse patientgrupper som patienter, der skal behandles på specialafdelinger, der foretager kønsskifteoperationer. Endvidere udtaler nævnet, at der inden foretagelse af irreversible operative indgreb som led i kønsskifteproces skal foranlediges eller indhentes oplysninger om psykiatrisk og sexologisk udredning, og at der er tale om en højt specialiseret behandling, der ifølge specialeplanen tilbydes på Rigshospitalets Sexologisk Klinik.

Sundhedsstyrelsen forventer i øvrigt at præcisere kravene til omhu og samvittighedsfuldhed i relation til lægelig behandling af transkønnede ved en kommende revision af Sundhedsstyrelsens vejledning om kønsskifte.

Jeg kan fuldt ud støtte Sundhedsstyrelsens fokus på behandlingstilbuddene til børn og unge med kønsidentitetsproblemer og en yderligere præcisering af kravene til omhu og samvittighedsfuldhed. Det er min forventning, at det vil styrke kvaliteten i behandlingstilbuddene og endvidere give både sundhedspersoner og transkønnede bedre overblik over mulighederne for behandling.

Med venlig hilsen

Astrid Krag / Irene Holm